

APDROŠINĀŠANAS TIRGUS DARBĪBA

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA

Tirgus dalībnieki

2009. gada beigās Latvijā darbojās 14 apdrošināšanas sabiedrības – četras dzīvības apdrošināšanas un 10 nedzīvības apdrošināšanas sabiedrības (t.sk. viena savstarpējās nedzīvības apdrošināšanas kooperatīvā biedrība) –, kā arī 11 ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāles.

Viena dzīvības apdrošināšanas un trīs nedzīvības apdrošināšanas sabiedrības ir Eiropas Savienības dalībvalstu apdrošināšanas sabiedrību meitas sabiedrības, un viena nedzīvības apdrošināšanas sabiedrība ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts apdrošināšanas sabiedrības meitas sabiedrība (AAS "ERGO Latvija dzīvība", AAS "Balta", AAS "ERGO Latvija", AAS "Gjensidige Baltic", AAS "Seesam Latvia"), un šo apdrošināšanas sabiedrību tirgus daļa kopējās parakstītajās bruto prēmijās 2009. gada beigās bija 54.3%.

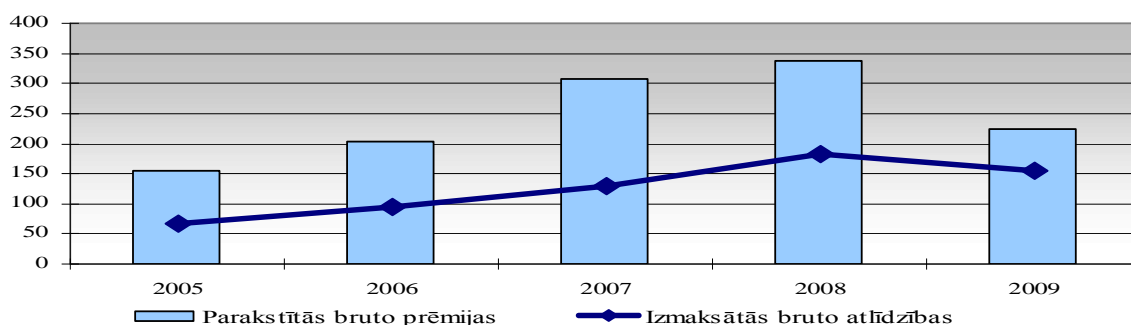
Prēmijas un atlīdzības

2009. gada beigās apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto prēmiju apmērs bija 223.3 milj. latu, kas bija par 33.8% mazāk nekā 2008. gada beigās, un izmaksāto bruto atlīdzību apmērs bija 153.9 milj. latu jeb par 16% mazāk nekā 2008. gada beigās (sk. 1. att.).

1. attēls

PARAKSTĪTĀS BRUTO PRĒMIJAS UN IZMAKSĀTĀS BRUTO ATLĪDZĪBAS

(periodā; milj. latu)

Tiesās dzīvības apdrošināšanas īpatsvars 2009. gada beigās apdrošināšanas sabiedrību parakstīto prēmiju kopsummā bija 8.7%.

Ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāļu parakstīto bruto prēmiju apmērs 2009. gada beigās palielinājās vairāk nekā divas reizes, salīdzinot ar 2008. gada beigām, un 2009. gadā filiāļu parakstīto bruto prēmiju apmērs sasniedza 35.5 milj. latu. Arī izmaksāto bruto atlīdzību apmērs palielinājās vairākas nekā divas reizes un sasniedza 19.7 milj. latu. Pieaugums saistīts galvenokārt ar to, ka apdrošināšanas sabiedrības savus noslēgtos apdrošināšanas līgumus nodod apdrošināšanas sabiedrībām, kuras apdrošināšanas pakalpojumus Latvijas Republikā sniedz ar filiāļu starpniecību.

Ārvalstu apdrošināšanas sabiedrību filiāļu parakstītās bruto prēmijas kopējā apdrošināšanas tirgū sasniedza 13.7%, bet izmaksātās bruto atlīdzības – 11.4%.

Samazinoties ekonomiskajām aktivitātēm, samazinājās arī parakstīto bruto prēmiju apmērs uz vienu Latvijas iedzīvotāju¹. Salīdzinot ar 2008. gada beigām, tas samazinājās par 22.9% un 2009. gada beigās sasniedza 115 latus.

¹ Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā www.csb.lv publicētā informācija.

DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBAS

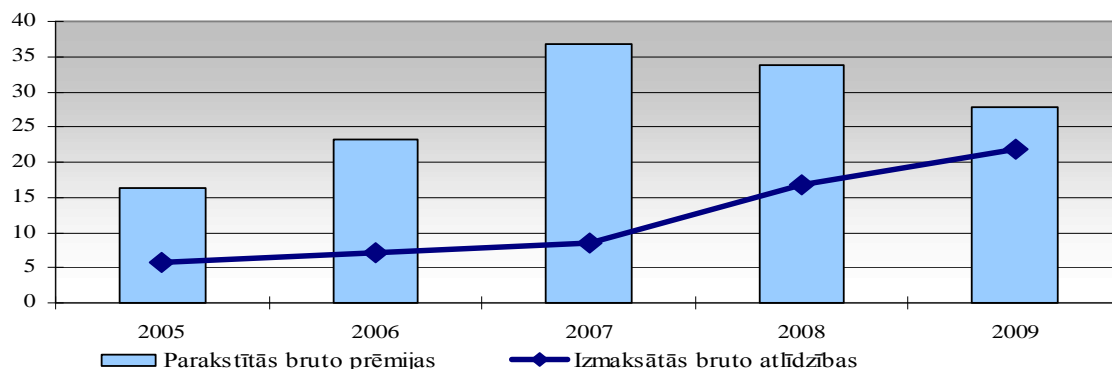
Darbības rādītāji

2009. gada beigās dzīvības apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto prēmiju apmērs, salīdzinot ar 2008. gada beigām, samazinājās par 17.4% un bija 27.8 milj. latu (sk. 2. att.). Izmaksāto bruto atlīdzību apmērs salīdzinājumā ar 2008. gada beigām palielinājās par 30.1% un bija 21.8 milj. latu.

2. attēls

DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBU PARAKSTĪTĀS BRUTO PRĒMIJAS UN IZMAKSĀTĀS BRUTO ATLĪDZĪBAS

(periodā; milj. latu)

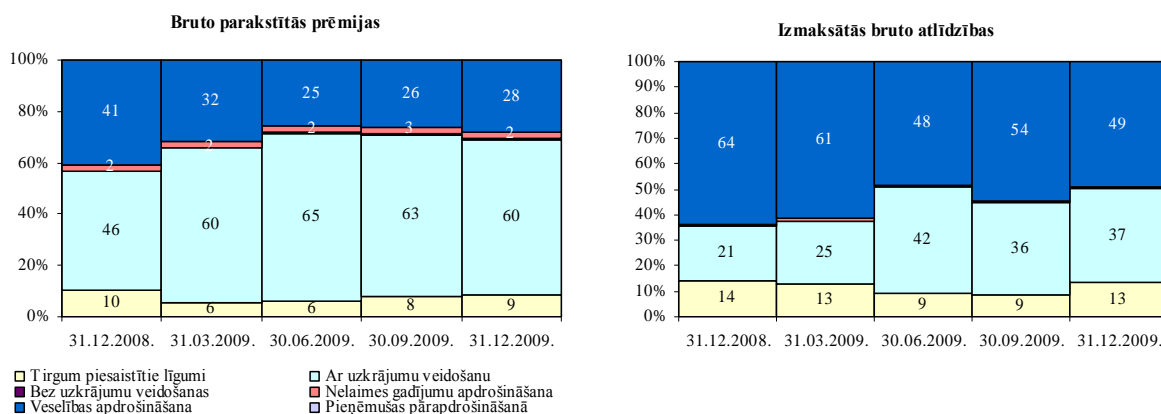

2009. gada beigās dzīvības apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto prēmiju portfeli lielākā daļa prēmiju bija parakstītas par dzīvības un veselības apdrošināšanu – attiecīgi 69.5% un 28.2%. Dzīvības apdrošināšanā lielāko īpatsvaru veido apdrošināšanas produkti ar uzkrājumu veidošanu (60.1% no dzīvības apdrošināšanā parakstītajām prēmijām) un par tirgum piesaistītajiem līgumiem parakstītās bruto prēmijas (8.7% no dzīvības apdrošināšanā parakstītajām prēmijām). Parakstīto bruto prēmiju īpatsvars par dzīvības apdrošināšanu 2009. gada beigās, salīdzinot ar 2008. gada beigām, palielinājās (no 56.7% 2008. gada beigās līdz 69.5% 2009. gada beigās) un bija 19.3 milj. latu (sk. 3. att.). Veselības apdrošināšanā parakstīto bruto prēmiju īpatsvars būtiski samazinājās un bija 7.9 milj. latu (no 40.9% 2008. gada beigās līdz 28.2% 2009. gada beigās).

3. attēls

DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBU PARAKSTĪTO BRUTO PRĒMIJU UN IZMAKSĀTO BRUTO ATLĪDZĪBU APMĒRS SADALĪJUMĀ PA APDROŠINĀŠANAS VEIDIEM

(procentos)

2009. gada beigās dzīvības apdrošināšanas sabiedrību izmaksāto bruto prēmiju portfelī lielākais īpatsvars izmaksātajās atlīdzībās bija par dzīvības apdrošināšanu – 50.5%, kas salīdzinājumā ar 2008. gada beigām palielinājās par 74.7% un sasniedza 11.0 milj. latu. Par veselības apdrošināšanu izmaksāto bruto atlīdzību apmērs palielinājās par 4.0% un bija 10.7 milj. latu.

Dzīvības apdrošināšanā lielākās piekritušās bruto atlīdzības apmērs 2009. gada beigās bija 988 tūkst. latu par dzīvības apdrošināšanu ar tirgum piesaistītiem līgumiem.

Pārskata periodā divas dzīvības apdrošināšanas sabiedrības strādāja ar zaudējumiem, bet kopumā dzīvības apdrošināšanas sabiedrību peļņas apmērs sasniedza 7 tūkst. latu.

Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksātpējas izpildes rādītājs², kas raksturo apdrošināšanas sabiedrības rīcībā esošo līdzekļu pietiekamību tās minimālās maksātpējas³ nodrošināšanai, 2009. gada beigās bija 159.5%. Zemākā pieļaujamā šī rādītāja robeža ir 100%. Liels maksātpējas rādītājs liecina par to, ka apdrošināšanas sabiedrības var strādāt daudz aktīvāk, neapdraudot savu maksātpēju.

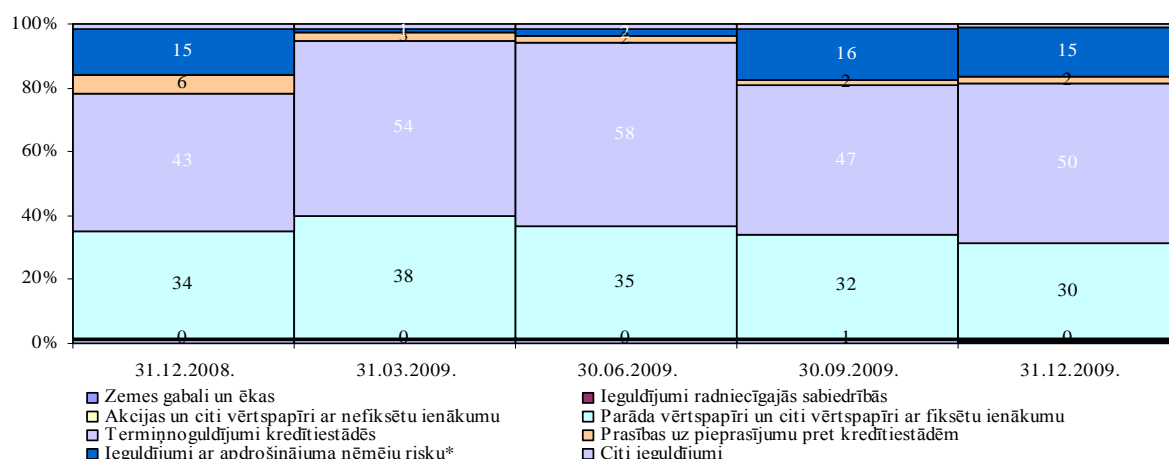
Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību tehniskās rezerves 2009. gada beigās bija segtas ar ieguldījumiem 100% apmērā.

Ieguldījumi

2009. gada beigās dzīvības apdrošināšanas sabiedrību kopējie ieguldījumi bija 70.5 milj. latu. Lielākā daļa ieguldījumu bija veikti termiņnoguldījumos kredītiestādēs – 35.0 milj. latu jeb 49.7% no dzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu kopsummas (sk. 4. att.). Savukārt ieguldījumu apmērs parāda vērtspapīros un citos vērtspapīros ar fiksētu ienākumu bija 21.1 milj. latu jeb 30.0% no dzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu kopsummas. Ieguldījumi par labu dzīvības apdrošināšanas apdrošinājuma ņēmējiem, kuri uzņemas ieguldījumu risku, bija 10.7 milj. latu jeb 15.1% no dzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu kopsummas (2008. gada beigās – 14.7%).

4. attēls

DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBU IEGULDĪJUMU STRUKTŪRA (procentos)

* Ieguldījumi par labu dzīvības apdrošināšanas apdrošinājuma ņēmējiem, kuri uzņemas ieguldījumu risku.

² Pašu līdzekļi/Maksātpējas norma.

³ Minimālā maksātpēja jeb maksātpējas norma ir aprēķināms lielums, kas izsaka ar noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem saistīto risku kvantitatīvo apmēru.

Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumi, kas izvietoti Latvijā, 2009. gada 31. decembrī bija 71.0%, savukārt 12.0% bija ieguldīti Luksemburgā, 3.6% – Vācijā, 2.4% – Francijā, kā arī pārējie 11.0% – vēl 12 valstīs. Eiropas Savienības valstīs bija ieguldīti 97.4% no kopējiem ieguldījumiem ārvalstīs.

Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu atdeve⁴ no dzīvības apdrošināšanas ieguldījumu vidējās vērtības 2009. gada beigās bija 7.4% (2008. gada beigās – 3.1%).

NEDZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBAS

Darbības rādītāji

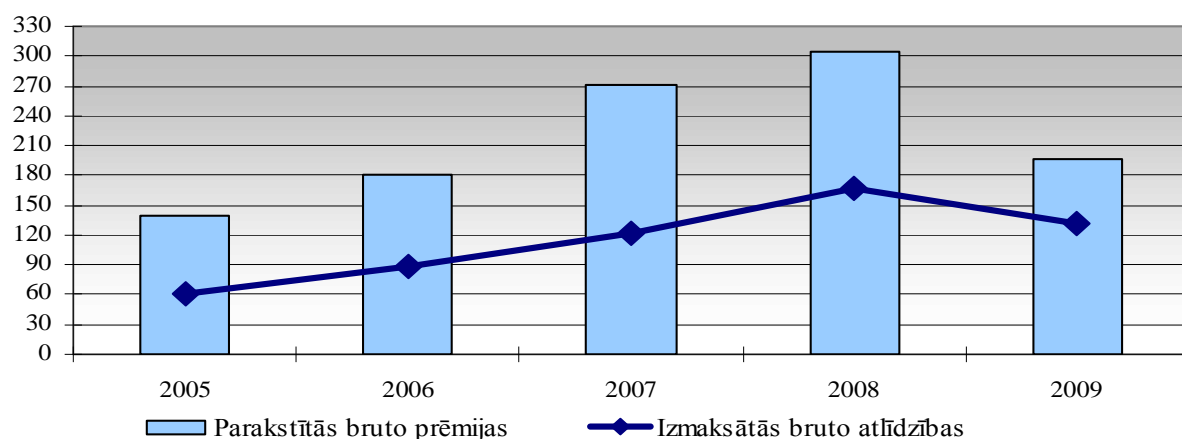
Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību 2009. gada beigās parakstīto bruto prēmiju apmērs bija 195.5 milj. latu jeb par 35.6% mazāk nekā 2008. gada beigās (sk. 5. att.).

Izmaksāto bruto atlīdzību apmērs samazinājās par 20.6% salīdzinājumā ar 2008. gada beigām un bija 132 milj. latu.

5. attēls

NEDZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBU PARAKSTĪTĀS BRUTO PRĒMIJAS UN IZMAKSĀTĀS BRUTO ATLĪDZĪBAS

(periodā; milj. latu)

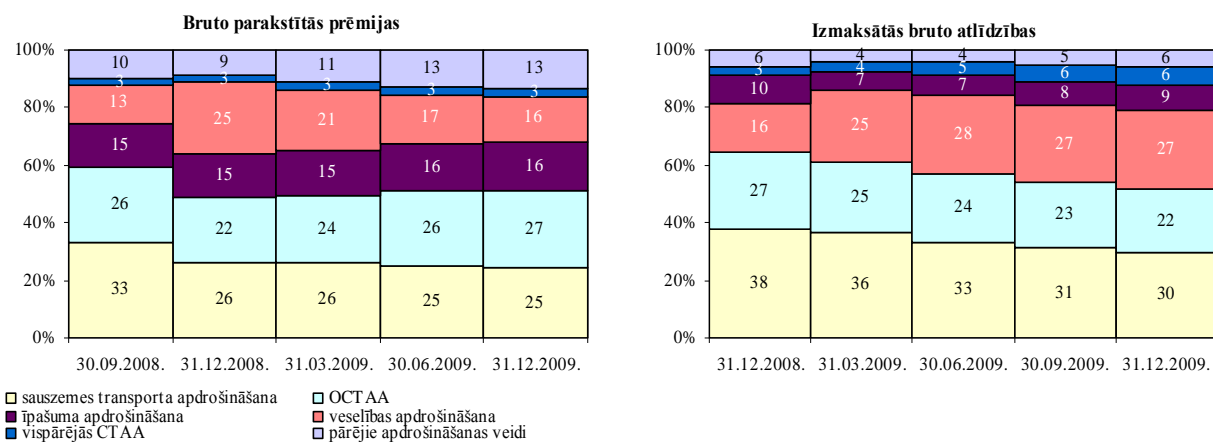
Pārskata periodā nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību parakstīto bruto prēmiju portfeli vislielākā daļa bija par sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku obligāto civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu – 26.8%, savukārt 24.7% – par sauszemes transporta apdrošināšanu, 16% – par veselības apdrošināšanu, 16.3% – par īpašuma apdrošināšanu (sk. 6. att.).

⁴ Ieguldījumu atdeve = Neto ienākumi no ieguldījumiem/Vidējais ieguldījumu apmērs pārskata periodā; izteikta gada procentos.

6. attēls

NEDZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBU PARAKSTĪTO BRUTO PRĒMIJU UN IZMAKSĀTO BRUTO ATLĪDZĪBU ĪPATSVARS SADALĪJUMĀ PA APDROŠINĀŠANAS VEIDIEM

(procentos)

2009. gada beigās vislielākais izmaksāto atlīdzību īpatsvars bija par sauszemes transporta apdrošināšanu – 29.9% no izmaksātajām bruto atlīdzībām, par veselības apdrošināšanu – 27.3%, kā arī par obligāto sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu – 22.1% un īpašuma apdrošināšanu – 8.7%.

Apmēra ziņā lielākā – 1 milj. latu – apdrošināšanas atlīdzību prasība 2009. gadā bija par vispārējās civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.

Pārskata periodā nedzīvības apdrošināšanas sabiedrības strādāja ar 11.4 milj. latu peļņu (astoņas no 10 nedzīvības apdrošināšanas sabiedrībām pārskata periodu noslēdza ar peļņu). Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību apdrošināšanas darbības rezultātus raksturojošais kombinētais rādītājs⁵ 2009. gada četros ceturkšņos bija 96.0%.

Darbības rādītājs⁶, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrības kopējo darbību, ņemot vērā apdrošināšanas sabiedrību realizēto ieguldījumu politiku, pārskata periodā bija 92.2%.

Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību maksātspējas izpildes rādītājs, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrības rīcībā esošo līdzekļu pietiekamību tās minimālās maksātspējas⁷ nodrošināšanai, 2009. gada četros ceturkšņos bija 151.7%. Zemākā pieļaujamā šī rādītāja robeža ir 100%.

Ieguldījumi

Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību kopējie ieguldījumi 2009. gada 31. decembrī bija 218.4 milj. latu. Lielākais ieguldījumu apmērs bija parāda vērtspapīros un citos vērtspapīros ar fiksētu ienākumu – 105.5 milj. latu jeb 48.3% no nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu kopsummas –, kā arī termiņnoguldījumos kredītiestādēs – 60.8 milj. latu jeb 27.8%

⁵ Kombinētais rādītājs = Zaudējumu rādītājs (Piekritušās atlīdzību prasības, neto/Nopelnītās prēmijas, neto) + Izdevumu rādītājs ((Neto darbības izdevumi+Citi tehniskie izdevumi, neto)/Nopelnītās prēmijas, neto).

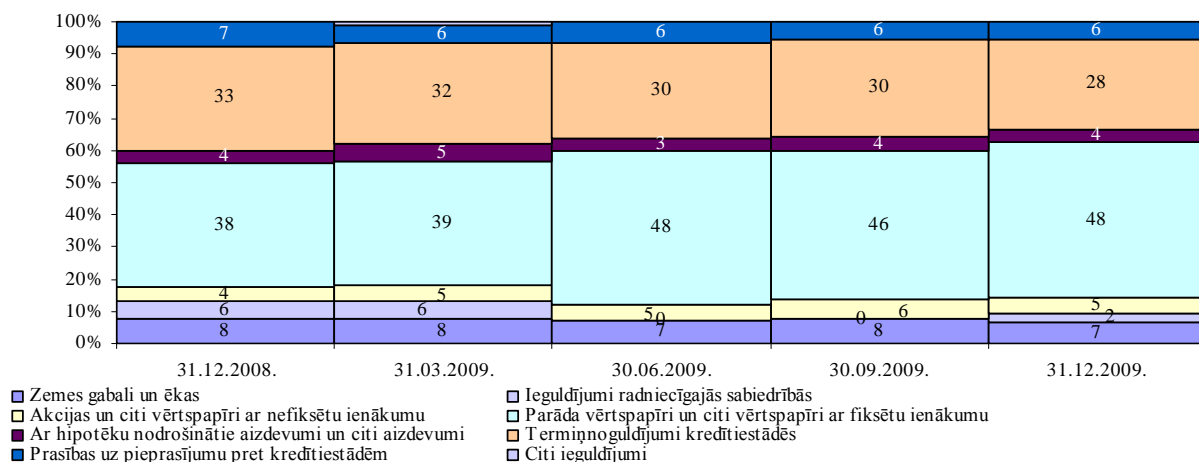
⁶ Darbības rādītājs = Kombinētais rādītājs – Ieguldījumu atdeve.

⁷ Minimālā maksātspēja jeb maksātspējas norma ir aprēķināms lielums, kas izsaka ar noslēgtajiem apdrošināšanas līgumiem saistīto risku kvantitatīvo apmēru.

no ieguldījumu kopsummas –, savukārt prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm veidoja 5.5% jeb 12.0 milj. latu (sk. 7. att.).

7. attēls

NEDZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS SABIEDRĪBU IEGULDĪJUMU STRUKTŪRA (procentos)

2009. gada 31. decembrī nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumi 52.3% apmērā no ieguldījumu kopsummas bija izvietoti Latvijā, 8.9% no ieguldījumu kopsummas bija izvietoti Lietuvā, 5.9% – Somijā, 4.9% – Francijā, 7.8% – Vācijā, 4.8% – Nīderlandē un 2.7% – Igaunijā, bet pārējie 12.7% vēl 24 citās valstīs.

Eiropas Savienības valstīs bija ieguldīti 97.6% no kopējā ārvalstu ieguldījumu apmēra.

Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību ieguldījumu atdeve⁸ 2009. gadā bija 3.8%.

Nedzīvības apdrošināšanas sabiedrību tehniskās rezerves bija segtas ar ieguldījumiem 100% apmērā.

⁸ Ieguldījumu atdeve = Neto ienākumi no ieguldījumiem/Vidējais ieguldījumu apmērs pārskata periodā; izteikta gada procentos.